

Granskningsredogörelse

Grundläggande granskning 2023

Oslo-Stockholm 2.55 AB

Mars 2024

Magdalena Bergfors

Sofie Plomér Sundqvist

Innehållsförteckning

Inledning	2
Bakgrund	2
Uppdragets omfattning och syfte	2
Planering	2
Risikanalys	3
Granskning av uppdrag och ändamål	4
Bolagsordning	4
Kommunallagen	4
Ägardirektiv och bolagspolicy	5
Affärsidé och affärsplan	5
Mål och måluppfyllelse för verksamhet	6
Granskning av ekonomi	7
Budget och flerårsplan	7
Mål och måluppfyllelse för ekonomi	7
Granskning av intern kontroll	8
Styrelsearbete	8
System för internkontroll och riskhantering	8
Granskning av följsamhet till lagstiftning	10
Tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen	10
Arkivlagen	10
Offentlig upphandling	10
Sammanfattning	11

Inledning

Bakgrund

Av lagstiftning och god revisions sed följer att kommunens revisorer årligen ska granska alla verkställande organ som bedriver kommunal verksamhet.

Bolagsstyrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med ägarens uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste styrelsen bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Lekmannarevisorernas granskning avseende Oslo-Stockholm 2.55 AB, org nr 559036-5697, för verksamhetsåret 2023 presenteras i det följande.

Uppdragets omfattning och syfte

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i 12 kap kommunallag (2017:725) samt 10 kap aktiebolagslag (2005:551). Lekmannarevisorns uppgift är att granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Lekmannarevisorn ska följa de anvisningar som meddelas av bolagsstämman, såvida de inte strider mot lag, bolagsordning eller god sed. Enligt kommunallagen ska lekmannarevisorn biträdas av sakkunniga.

Efter varje räkenskapsår ska lekmannarevisorn lämna en granskningsrapport till årsstämman. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge lekmannarevisorn ett underlag till rapporten. Granskningsrapporten ska lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före stämman.

Samverkan

Lekmannarevisorerna och den valda auktoriserade revisorn har samverkat i revisionen för att utnyttja de samlade resurserna samt för att åstadkomma en kvalitativ och effektiv revision.

Genom att göra en gemensam planering, granskning och rapportering har de samlade revisionsresurserna använts effektivt, vilket ger samordningsvinster för revisionen totalt.

Planering

Granskningen av Oslo-Stockholm 2.55 AB för verksamhetsåret 2023 inriktas på uppföljning och granskning avseende de frågor som rör lekmannarevisorns uppgifter samt som bedöms vara av särskild vikt.

Granskningen har inriktats på att kartlägga och följa upp att styrelse och VD följer fastställda direktiv och regler, såväl interna som externa. Granskningen omfattar även uppföljning av huruvida bolaget uppdaterat/kompletterat med dokument/rutiner enligt tidigare års granskningar. Granskningsområden väljs utifrån bedömd väsentlighet och risk.

Lekmannarevisorerna har inte fått några särskilda granskningsanvisningar av årsstämman.

Metod

Granskningen är översiktlig och har genomförts genom analys av för granskningen relevant dokumentation, främst bolagsordning, ägardirektiv, budget, verksamhets-/affärsplan och protokoll från styrelsesammanträden samt avstämning och möten med representanter från bolaget.

Representanter från bolaget har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallag (2017:725) 10:3
- Aktiebolagslag (2005:551) 8:4
- Styrande dokument, exempelvis bolagsordning, ägardirektiv och policys
- Följsamhet till mål och budget för 2023

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till 2023.

Risakanalys

De mest väsentliga riskerna för bolaget utifrån dess ändamål, god ekonomisk hushållning samt intern kontroll bedöms vara:

Ändamål

- Ledning och styrning utifrån bolagsordning och ägardirektiv
- Uppföljning av bolagsordning och ägardirektiv
- Uppföljning av verksamhets-/affärsplan och budget samt koppling till bolagsordning och ägardirektiv

Ekonomi

- Långsiktig planering och uppföljning

Intern kontroll

- Organisation och förvaltning som har en ändamålsenlig intern kontroll för att upptäcka väsentliga fel och brister i den löpande förvaltningen av verksamheten

Följsamhet till lagstiftning

- Allmänna handlingar
- Inköp och upphandling

Nedan redovisas utförda granskningsinsatser samt slutliga bedömningar avseende granskningens resultat.

Granskning av uppdrag och ändamål

Översiktlig granskning av om bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Bolagsordning

Granskningsinriktning: Granskning att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med ändamål och föremål i bolagsordningen.

lakttagelser

Oslo-Stockholm 2.55 AB bolagsordning registrerades av Bolagsverket 2018-02-28.

I lagstiftning ställs krav på att det ska finnas en bolagsordning samt vad den ska innehålla. Av bolagsordningen ska bl a framgå följande:

- Föremålet för bolagets verksamhet
- Ändamålet för bolagets verksamhet

I bolagets bolagsordning framgår vad som är föremålet (vad bolaget ska ägna sig åt) och ändamålet (vilken service/nytta som bolaget ska tillhandahålla ägaren/medborgaren) med verksamheten. Det kommunala ändamålet med bolaget är följande:

- Verka för och söka tillgodose ägarnas intresse av att Järnvägsförbindelsen förverkligas inom kortast möjliga tid och att Järnvägsförbindelsen därvid erhåller den sträckning, utformning, standard och kvalitet som ägarna önskar.

I årsredovisning 2023 lämnas en övergripande redovisning av bolagets verksamhet under det gångna året.

Inom ramen för granskningen har det inte framkommit något som indikerar att bolaget inte efterlevt bolagsordningens föremål och ändamål.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolagets verksamhet i allt väsentligt bedrivits enligt vad som anges i bolagsordning.

Kommunallagen

Granskningsinriktning: Granskning av hur bolaget förhåller sig till de kommunalrättsliga principerna.

lakttagelser

I ägarnas uppdrag ingår att klargöra vilka kommunalrättsliga principer ett kommunalt bolag ska förhålla sig till. Detta ska regleras i bolagsordning.

Med kommunala befogenheter avses i vilken grad ett bolag ska tillämpa kommunallagens principer i fråga om lokalisering, självkostnad och likställighet. Dessa principer ska i normalfallet gälla för kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform. Eventuella avvikelser från dessa principer ska regleras i speciallagstiftning.

Likt tidigare år noterar vi att bolagets bolagsordning fastställdes innan gällande kommunallag trädde i kraft och hänvisar därför till tidigare lagrum (8 kap 3c § som tidigare reglerade självkostnadsprincipen, men som i gällande lagstiftning regleras i 2 kap kommunallagen).

Bedömning

Till följd av att det råder oklarhet vilka kommunalrättsliga principer som gäller för bolaget görs ingen bedömning av följsamhet till dessa principer.

Vi rekommenderar ägarna att genomföra en översyn av bolagsordningen avseende vilka kommunalrättsliga principer som ska gälla för bolaget.

Ägardirektiv och bolagspolicy

Granskningsinriktning: Granskning av bolagets uppföljning och rapportering. Granskning av bolagets följsamhet till ägarnas direktiv.

lakttagelser

Ägarnas styrning kommer framför allt till uttryck i följande styrdokument:

- Bolagsordning
- Ägardirektiv

I ägardirektiv återfinns direktiv/riktlinjer som bolaget ska förhålla sig till.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolaget i allt väsentligt efterlevt gällande ägardirektiv. Inga väsentliga avvikelser har noterats i avsnitten mål och måluppfyllelse för ekonomin samt intern kontroll. Utvecklingsområden har noterats vad gäller avsnitten affärsidé och affärsplan, mål och måluppfyllelse för verksamhet samt budget och flerårsplan.

Affärsidé och affärsplan

Granskningsinriktning: Granskning om affärsplan är förenlig med bolagets ändamål. Granskning om affärsplan är upprättad i enlighet med ägarnas direktiv. Granskning av bolagets följsamhet till ägarnas direktiv.

lakttagelser

Av ägardirektiv framgår att bolagets förslag till verksamhetsmål och budget ska läggas fram årligen vid bolagsstämman. Detta har inte skett vid årsstämman 2023-03-16.

Styrelsen har 2023-02-09 fastställt verksamhetsplan för 2023.

Granskning av verksamhetsplan visar följande:

- Den innehåller övergripande mål och delprojekt under 2023-2025 med aktiviteter.
- Den redogör för nuläget samt samarbetsformer och arbetsfördelning.

Bedömning

Verksamhetsplanen är inte upprättad i enlighet med ägardirektiv. Vi bedömer att verksamhetsplanen tar utgångspunkt från bolagets kommunala föremål/ändamål.

Mål och måluppfyllelse för verksamhet

Granskningsinriktning: Granskning om verksamhetsmål är förenliga med bolagets ändamål. Granskning om mål är upprättade i enlighet med ägarnas direktiv. Granskning om redovisat resultat är förenligt med ägarnas/bolagets mål för verksamheten.

lakttagelser

Den övergripande styrningen av bolagets verksamhet sker genom verksamhetsplan. Planen innehåller bl a övergripande mål med delmål och aktiviteter.

Granskningen visar att styrelsen fått återkommande muntlig rapportering från verksamheten och skriftlig rapportering i samband med Delårsrapport 2023 tertial 2. I rapporteringen redogörs inte för måluppfyllelse för de övergripande målen. Däremot beskrivs genomförda aktiviteter och uppnådda resultat med bäring på målen i rapporteringen. Styrelsen har godkänt rapporteringen.

Bedömning

Vi gör bedömningen att utfärdade mål är förenliga med bolagets ändamål/föremål. Målen bedöms inte vara upprättade i enlighet med ägarnas direktiv. Granskningen visar inte på att genomförd verksamhet 2023 inte skulle vara förenlig med fastställda mål av bolagsstyrelse. Däremot saknas underlag för att bedöma måluppfyllelsen.

Granskning av ekonomi

Översiktlig granskning av om bolaget har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

Budget och flerårsplan

Granskningsinriktning: Granskning om bolagets budgetdokument är upprättad i enlighet med ägarnas direktiv.

lakttagelser

Som nämnts ovan framgår av ägardirektiv att bolagets förslag till verksamhetsmål och budget ska läggas fram årligen vid bolagsstämman. Detta har inte skett vid årsstämman 2023-03-16. Ägarna har inte närmare preciserat vilka delar budgetdokumentet ska innehålla. Ägarna har inte ställt krav på ekonomiska flerårsplaner.

Vår granskning visar att styrelsen 2023-02-09 fastställt resultatbudget för 2023.

Bedömning

Vi gör bedömningen att budgetdokumenten inte har upprättats enligt gällande direktiv.

Mål och måluppfyllelse för ekonomi

Granskningsinriktning: Granskning om bolagets resultat är förenligt med ägarnas direktiv och bolagsinterna målsättningar. Granskning om åtgärder vidtagits i de fall målen inte uppnås.

lakttagelser

Ägarna har inte fastställt ekonomiska mål för bolagets verksamhet. Följsamhet till beslutad budget är att betrakta som mål för bolagets ekonomi.

Av årsredovisning 2023 framgår att årets resultat efter finansiella poster uppgår till -0,9 mnkr. Vidare framgår att bolagets ekonomiska ramar varit oförändrade sedan starten, vilket medför att verksamheten behöver förändras. Under 2023 har personalförändringar genomförts, vilket på sikt kommer att minska bolagets kostnader, men under året har det dock medfört avvecklingskostnader och behov av att köpa ytterligare tjänster. Övriga oväntade ökning av pensionsavsättningar liksom lokaliseringstudering för Nobelbanan nämns även som anledning till ett försämrat resultat under året jämfört med budget.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolagets ekonomiska resultat 2023 delvis är förenligt med bolagsinterna målsättningar.

Granskning av intern kontroll

Bolagets interna kontroll granskas av både lekmannarevisor och auktoriserad revisor. Lekmannarevisorernas granskning redovisas nedan.

Styrelsearbete

Granskningsinriktning: Granskning om styrelsearbetet bedrivs i enlighet med bolagsinterna direktiv. Granskning av förekommande rutin att utvärdera styrelsearbetet.

lakttagelser

Styrelsen har haft fem sammanträden under 2023. Möten har genomförts i enlighet med vad som anges i styrelsens arbetsordning samt sammanträdesplan.

Den övergripande styrningen har framför allt kommit till uttryck i följande ärenden/beslut:

- Verksamhetsplan 2023
- Budget 2023
- Styrelseordning
- VD-instruktion
- Kommunikationsstrategi 2023

Direktiv för uppföljning och rapportering återfinns i styrelsens arbetsordning.

Granskningen visar att styrelsen fått återkommande rapportering från verksamhet och ekonomi.

Årsredovisning 2023 har behandlats av styrelsen 2024-01-31.

Det framgår inte av styrelseprotokoll att styrelsen har utvärderat sitt arbete under året. Detta regleras inte heller i Styrelseordning.

Bedömning

Styrelsen kan verifiera att de utövar styrning och kontroll över bolagets verksamhet och ekonomi. Vi gör bedömningen att styrelsearbetet har bedrivits enligt bolagsinterna direktiv.

System för internkontroll och riskhantering

Granskningsinriktning: Granskning av bolagets följsamhet till ägarnas direktiv inom området internkontroll och riskhantering. Granskning om bolaget bedriver ett systematiskt arbete med internkontroll och riskhantering. Granskning av redovisat resultat av utförd intern kontroll.

lakttagelser

Ägarna ställer i ägardirektivet inga krav på hur bolaget ska arbeta med internkontroll och riskanalyser. Styrelsen har inte fastställt någon plan för internkontroll. Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av någon analys gjord utifrån väsentlighet och risk.

Tidigare års granskning har visat att bolaget löpande analyserar risker och möjligheter avseende verksamheten.

Bedömning

Granskningen visar inte på några väsentliga brister vad gäller bolagets arbete med intern kontroll. Vi rekommenderar bolaget att överväga om plan för internkontroll ska upprättas då detta saknas.

Granskning av följsamhet till lagstiftning

Översiktlig granskning av bolagets följsamhet till offentligrättslig lagstiftning.

Tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av rutiner för utlämnande av allmänna handlingar m m.

lakttagelser

Tidigare års granskning har visat att riktlinjer för utlämnande av allmän handling finns. Riktlinjerna är framtagna av Region Örebro läns förvaltnings AB.

Bedömning

Likt tidigare år gör vi bedömningen att granskade dokument inom området i allt väsentligt är ändamålsenliga.

Arkivlagen

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av arkivbeskrivning/arkivreglemente, arkivförteckning/dokumenthanteringsplan m m.

lakttagelser

Tidigare års granskning har visat att bolaget utsett Region Örebro län till arkivmyndighet. Vi noterar att det i aktieägaravtalet framgår att Örebro kommun ska vara aktivmyndighet.

I kontakt med bolaget i samband med föregående års granskning framkom att bolaget i och med detta skulle få hjälp av regionarkivet att ta fram arkivreglemente och dokumenthanteringsplan. Granskningen har inte kunnat visa att detta skett under 2023.

Bedömning

Vi rekommenderar bolaget att ta fram arkivbeskrivning/arkivreglemente och arkivförteckning/dokumenthanteringsplan.

Offentlig upphandling

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av upphandlingspolicy, riktlinjer för direktupphandling m m.

lakttagelser

Tidigare års granskning har visat att riktlinjer för direktupphandling finns. Riktlinjerna är framtagna av Region Örebro läns förvaltnings AB.

Bedömning

Likt tidigare år gör vi bedömningen att granskade dokument inom området i allt väsentligt är ändamålsenliga.

Sammanfattning

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i 12 kap kommunallag (2017:725) samt 10 kap aktiebolagslag (2005:551). Lekmannarevisorns uppgift är att granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning görs följande revisionella bedömning:

- Att bolagets verksamhet sammantaget i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt sätt.
- Att bolagets verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Att bolagets interna kontroll hänförlig till styrelsens förvaltning har varit tillräcklig.

Rekommendationer

För framtiden noteras följande utvecklingsområde:

- Säkerställa att förslag till verksamhetsmål och budget årligen läggs fram vid bolagsstämma i enlighet med ägardirektiv.
- Förtydliga redovisningen vad avser resultat för verksamheten och därmed måluppfyllelsen.
- Överväga om styrelseordningen ska kompletteras med former för utvärdering av styrelsens arbete.
- Överväga om plan för internkontroll ska upprättas.
- Upprätta arkivbeskrivning/arkivreglemente och arkivförteckning/dokumenthanteringsplan.

2024-03-15

Johan Tingström

Magdalena Bergfors

Sakkunnigt biträde

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av lekmannarevisorerna i Oslo-Stockholm 2.55 AB enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av planeringsdokument från 2023-09-27. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.